

HISTORIA

Młodzieżowe Centrum Kultury w Legnicy jest oświatową placówką wychowania pozaszkolnego. W obecnej formie funkcjonuje od 1 lutego 2000 roku, kiedy połączono Młodzieżowe Centrum Kultury ?Harcerz? i Młodzieżowy Dom Kultury w jedną dużą placówkę pracy pozaszkolnej.

MCK W latach osiemdziesiątych typowymi placówkami dla dzieci i młodzieży na terenie byłego województwa legnickiego były tylko dwa młodzieżowe domy kultury ? w Legnicy i w Lubinie. Ze względu na dużą liczbę ówczesnych uczniów, istniejące dwie placówki wychowania pozaszkolnego nie były w stanie organizować czasu wolnego dzieci i młodzieży i dbać o rozwój ich zainteresowań. Duża część dzieci i młodzieży objęta była działalnością Związku Harcerstwa Polskiego. W tym czasie Chorągiew Legnicka ZHP skupiała w swoich szeregach ponad 40 tysięcy dzieci i młodzieży i była jedną z największych w kraju. Poszukiwano więc odpowiedniej bazy do działalności. Pod koniec 1982 roku zrodziła się inicjatywa powołania w Legnicy ? dla potrzeb całego województwa ? placówki wychowania pozaszkolnego ? ?Domu Harcerza?. Wcześniej podobna placówka służyła społeczeństwu Legnicy w latach pięćdziesiątych i zlokalizowana była przy ul. Hanki Sawickiej, obecnie Łukasieńskiego. Później przekształcono ją w Dom Kultury Dzieci i Młodzieży, a następnie rolę tę przejął Młodzieżowy Dom Kultury przy ulicy Mickiewicza.

MCK Aktywnie działająca w latach osiemdziesiątych Wojewódzka Rada Przyjaciół Harcerstwa w Legnicy w pełni poparła inicjatywę powołania nowej placówki mającej służyć rozwojowi dzieci i młodzieży, wspierającej działalność ZHP w organizowaniu czasu wolnego. Wspólne wystąpienia Komendy Chorągwi ZHP i Wojewódzkiej Rady Przyjaciół Harcerstwa, przy poparciu ówczesnego Kuratorium Oświaty i Wychowania, do władz wojewódzkich, zobowiązały Prezydenta Legnicy do wskazania odpowiedniego budynku na ten cel do końca 1983 roku. Wojewódzka Rada Narodowa w Legnicy, w kolejnych latach 1986-1989, przeznaczyła środki z nadwyżki budżetowej na adaptację tego budynku. Od 1985 roku trwały prace dokumentacyjne i jednocześnie tworzenie wyposażenia przyszłej placówki. Od 1986 roku rozpoczęła się adaptacja byłego domu mieszkalnego przy ulicy Okrzei 9.

W grudniu 1988 roku, w wyniku porozumienia Głównej Kwatery ZHP i Kuratorium Oświaty i Wychowania w Legnicy ustalono, że organem prowadzącym tę placówkę będzie Kuratorium legnickie. Dom Harcerza będzie działał na podstawie statutu placówek wychowania pozaszkolnego, jako młodzieżowy dom kultury ze szczególnym uwzględnieniem w swej działalności metodyki harcerskiej, ale jednocześnie będzie to dom otwarty dla wszystkich.

Przy pomocy działaczy harcerskich i pracowników Komendy Chorągwi Legnickiej ZHP w okresie trzech miesięcy zakupiono potrzebne wyposażenie i zaczęto urządzać poszczególne pracownie. W drugiej połowie sierpnia zatrudnieni zostali pierwsi pracownicy administracyjno-gospodarczy, a 1 września przyjęto do pracy kilku nauczycieli.

MCK 30 września 1989 roku, w ramach zlotu Chorągwi Harcerskiej ZHP ? Harcerski Start 1989-1990, odbyło się uroczyste otwarcie Młodzieżowego Domu Kultury ?Dom Harcerza? w Legnicy. Na froncie budynku ?Domu Harcerza? odsłonięto okolicznościową tablicę pamiątkową ku czci Szarych Szeregów, co zbiegło się z pięćdziesiątą rocznicą powstania batalionu. Od pierwszych dni placówka była oblegana przez dzieci i młodzież, co jest dowodem jak wielkie było zapotrzebowanie na tego typu działalność wśród młodych legniczan. Rozpoczęło pracę 46 sekcji zainteresowań, które już w listopadzie zgromadziły ponad 700 uczestników. Największym zainteresowaniem cieszyły się koła komputerowe, taneczne i fotograficzne.

W dniu 1 czerwca 1994 roku MCK ?Dom Harcerza? otrzymał drugi obiekt ? zabytkową, secesyjną kamienicę przy ulicy Rataja 24. Budynek ten po wojnie, do roku 1992, był ?Domem Pioniera?. Przejęty w 1993 od Rosjan i wyremontowany zasilił bazę ?Domu Harcerza?. Obydwie kamienice, usytuowane przy zbiegu ulic Okrzei - Harcerz I i Rataja - Harcerz II, położone były w niewielkiej odległości od siebie. Mimo stosunkowo krótkiej działalności placówka w 1995 roku przekształcona została w pałac młodzieży o nazwie Młodzieżowe Centrum Kultury ?Harcerz?. W takiej formie funkcjonowała do 1 lutego 2000 roku, kiedy to nastąpiło połączenie Młodzieżowego Centrum Kultury ?Harcerz? i Młodzieżowego Domu Kultury, położonego przy ulicy Mickiewicza 3, w jedną dużą placówkę pracy pozaszkolnej ? Młodzieżowe Centrum Kultury.

Laury MCK - wybitni uczestnicy zajęć

Jedną z kilku placówek kulturalno - oświatowych działających w Legnicy jest Młodzieżowe Centrum Kultury. W obecnym kształcie placówka funkcjonuje od 1 lutego 2000 roku. Powstanie MCK wiązało się z połączeniem dwóch placówek wychowania pozaszkolnego to jest Młodzieżowego Centrum Kultury „Harcerz” i Młodzieżowego Domu Kultury w jedną

placówkę pracy pozaszkolnej.

Funkcjonowanie i działalność MCK opiera się o statut placówki, który został jej nadany przez Radę Miasta Legnicy stosowną uchwałą w dniu 30 lipca 2001. Statut określa cele i zadania placówki, a także zawiera informacje o strukturze organizacyjnej MCK. Możemy z niego dowiedzieć się o tym że MCK jest publiczną placówką wychowania pozaszkolnego i działa jako Pałac Młodzieży. Organem prowadzącym Centrum jest Miasto Legnica, zaś nadzór pedagogiczny nad placówką sprawuje Dolnośląski Kurator Oświaty.

Cele i zadania jakie realizuje MCK określa ustawa o systemie oświaty, oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie rodzajów, organizacji i zasad działania publicznych placówek wychowania pozaszkolnego i statut placówki. Tak więc MCK tworzy warunki i umożliwia:

- kształtowanie osobowości wychowanków, rozwija ich zainteresowania, umiejętności i uzdolnienia
- poszukiwanie i realizowanie oraz upowszechnianie form wychowania dla demokracji i edukacji kulturalnej
- poszerzanie wiedzy wychowanków z różnych dziedzin, często wykraczających poza programy szkolne
- prawidłowy rozwój i podnoszenie sprawności fizycznej
- integrowanie dzieci i młodzieży z różnych środowisk między innymi niepełnosprawnych i zagrożonych patologią
- kształtowanie i pielęgnowanie nawyków kulturalnego, pożytecznego i zdrowego spędzania czasu wolnego
- kształtowanie i poznawanie właściwego stosunku do środowiska naturalnego.

Realizacja tych celów odbywa się poprzez: działalność dydaktyczną - wychowawczą z uczestnikami zajęć, organizowanie otwartych imprez, okolicznościowych akcji, konkursów, festynów, zawodów, inspirowanie i wspieranie struktur samorządu młodzieży, organizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji (półkolonie, plenery, wycieczki, otwarte warsztaty artystyczne), współpracę ze szkołami i placówkami kultury, oświaty a także rodzicami, prawnymi opiekunami uczestników zajęć.

1

W trakcie realizacji statutowych zadań placówki wśród grona pedagogicznego w 2011 roku zrodził się pomysł, by przyznawać corocznie nagrody najlepszym uczestnikom zajęć prowadzonych w placówce. Nagroda otrzymała nazwę „Laur MCK”, postanowiono również o przyznawaniu nagrody „Super Laur MCK” dla tych, którzy co najmniej trzykrotnie byli laureatami „Laur MCK”.

Jednym z celów przyznawania tej nagrody jest wyróżnienie i docenienie wkładu zarówno uczestników zajęć jak i ich rodziców w osiąganie sukcesów w postaci nagród i wyróżnień uzyskiwanych w różnych konkursach o randze miejskiej, rejonowej, wojewódzkiej, ogólnokrajowej, czy międzynarodowej. Promowanie postaw prospołecznych wśród uczestników zajęć, gdyż laureaci nagrody stają się wzorem do naśladowania dla innych. Do celów przyznawania tej nagrody można też zaliczyć promowanie działalności placówki w środowisku lokalnym czy też rejonowym. O tym kto otrzyma te nagrody decyduje nauczyciel prowadzący zajęcia, ponieważ jest najbliższym wychowanką i widzi jego rozwój twórczy w ciągu całego roku pracy. Nagrody te oprócz wyróżnienia dla laureata są również formą podziękowania dla jego rodziców, prawnych opiekunów za wspieranie zainteresowań i danie możliwości ich kontynuacji i rozwoju. Laur MCK otrzymać może uczestnik zajęć który: osiąga indywidualnie lub zespołowo wysokie lokaty (miejsca) w konkursach, turniejach, przeglądach, festiwalach o randze rejonowej, wojewódzkiej, ogólnopolskiej lub międzynarodowej, angażuje się w działania placówki i działalność wolontariatu, systematycznie i aktywnie bierze udział w pracy zespołu, pracowni, koła, wykazuje inicjatywę, pomysłowość, odpowiedzialność, uczciwość, koleżeństwo i solidarność w pracach koła, zespołu, pracowni. Laur i Super Laur MCK przyznawany jest uchwałą Rady Pedagogicznej na wniosek nauczyciela (instruktora) z pisemnym uzasadnieniem.

Informacja o uzyskaniu wyżej wymienionych nagród przez wychowanka w formie pisemnej jest przekazywana do dyrektora szkoły w której ten się uczy. Rodzice laureatów są również o tym fakcie informowani za pomocą listu gratulacyjnego. Laureaci nagród otrzymują dyplom oraz statuetkę. Wręczenie nagród laureatom odbywa się w trakcie uroczystego koncertu, na który zaproszeni są również rodzice i opiekunowie nagrodzonych.

Z perspektywy czasu, a „Laury” i „Super Laury MCK” są przyznawane od 2011 roku można stwierdzić że stały się one tym, co spaja wychowanków z placówką. Sprawia, że uczestnicy zajęć chętnie tu przychodzą, jest też powodem do dumy dla rodziców (prawnych opiekunów). Idea nagrody jak również forma jej wręczenia zostały bardzo dobrze przyjęte przez rodziców i uczestników zajęć. Można powiedzieć że nagrody te stały się swoistym spoiwem, które wiąże uczestników ich rodziców lub prawnych opiekunów z placówką. Jest wyrazem czy też formą docenienia trudu całorocznej pracy zarówno uczestników zajęć jak i ich rodziców.

Młodzieżowe Centrum Kultury w Legnicy

W trakcie rozmów z laureatami nagród stwierdzili oni, że ta nagroda jest dla nich jedną z 2 najważniejszych, ponieważ jak mówili „jest nagrodą za całokształt ich pracy, ale też i pracy nauczycieli prowadzących zajęcia”. Jest również formą podziękowania dla rodziców za ich trud i zaangażowanie w możliwość rozwoju pasji i zainteresowań swoich dzieci.

Podsumowując, niewątpliwie nagrody Laur i Super Laur MCK dla uczestników zajęć prowadzonych w placówce przyczyniają się do podnoszenia prestiżu placówki, jak również jakości prowadzonych w niej zajęć. Sprawia, że zarówno nauczyciele, uczestnicy zajęć jak również rodzice pełniej angażują się w prowadzone w placówce zajęcia.

Opracowanie: Piotr Krupa

Literatura:

Statut MCK w Legnicy nadany uchwałą Rady Miasta Legnicy w dniu 30 lipca 2001

Regulamin nagrody Laur MCK.

„Mistrz i uczeń - wpływ postawy nauczycieli na rozwój i karierę uczniów”

Każdy z nas ma w pamięci sylwetki nauczycieli, o których śmiało może powiedzieć, że mieli istotny wpływ na nasze szkolne życie. Byli takimi ludźmi, którzy ukierunkowali nas w wyborze szkoły ponadpodstawowej czy też kierunku studiów. Potrafili zainteresować nas jakąś pasją, pobudzili zainteresowanie jakąś dziedziną nauki czy sztuki. Nie raz stawiamy sobie pytanie dlaczego te lekcje i ten nauczyciel lub nauczyciele zapadli nam w pamięć, stali się dla nas mistrzami? Patrząc z perspektywy czasu dochodzimy do wniosku, że mieli oni swoisty dar, umiejętność rozumienia nas jako uczniów, a przede wszystkim potrzeb innych. Potrafili poprzez swoją osobowość i doświadczenie zbudować zdrowe relacje pomiędzy nauczycielem a uczniem. Nie jest to przecież proste zważywszy na to, że klasa czy też grupa uczestników zajęć to jest zbiór 20 lub 30 osób wywodzących się z różnych środowisk społecznych, mających zróżnicowane charaktery, pasje czy też potrzeby. Musimy też pamiętać o tym, że szkoła, nauczyciel nie zastąpi rodziców, którzy od pierwszych chwil życia dziecka mają istotny wpływ na jego wychowanie. Szkoła i nauczyciele tylko wspomagają ten proces wyposażając dziecko w umiejętności potrzebne do funkcjonowania w szeroko pojętym społeczeństwie. Mamy zatem zarysowany aspekt postawy dobrego nauczyciela, a jest nim budowanie relacji pomiędzy nauczycielem a uczniem. „Dobre relacje między uczniem a nauczycielem są podstawą uzyskania oczekiwanych efektów nauczania. Jeśli uczeń czuje, że jest akceptowany, czuje się bezpiecznie, a nauczyciel do jego problemów odnosi się z szacunkiem i zainteresowaniem, wówczas buduje się atmosferę powodującą pełne wykorzystanie potencjału ucznia.”¹ Człowiek jako istota społeczna w naturalny sposób dąży do dobrych relacji z innymi ludźmi. To czego doświadczamy w relacjach interpersonalnych podlega przetworzeniu przez nasz mózg na sygnały biologiczne, które mają istotny wpływ na fizjologię, sprawność fizyczną ciała, determinują nasze zachowania.

Jakie zatem są składowe dobrej relacji, dobrej komunikacji między nauczycielem - mistrzem a uczniem? Moim zdaniem na pierwszym miejscu znajduje się zrozumienie ucznia, popatrzenie na świat jego oczami, dalej bym umiejscowił poznanie jego potrzeb uwzględniając te niezaspokojone. Właśnie one często determinują trudne zachowania ucznia i są wyzwaniem dla nauczyciela. W dalszej kolejności wymienię bym poznanie życzeń, pragnień, marzeń ucznia, ich uznanie i uszanowanie, które nie zawsze oznacza ich spełnienie. Kolejne to poznanie granic fizycznych i emocjonalnych, uszanowanie poglądów, myśli szczególnie, kiedy są inne od naszych, uszanowanie jego przeżyć i uczuć. Równie ważna jest w budowaniu dobrych relacji na linii nauczyciel uczeń umiejętność wyrażania własnych odczuć przez nauczyciela. Duński pedagog Jesper Juul nazywa to językiem osobistym, a opisuje to tak: „sprawą wielkiej wagi w relacji z drugim człowiekiem jest nauczenie się języka osobistego, w którym mówimy o sobie, opisujemy własny stosunek do różnych zdarzeń i wyrażamy własne preferencje - a nie oceniamy, czy diagnozujemy innych.”² Tak więc język osobisty to sposób formułowania własnych odczuć - mówienie o tym co jest dla nas ważne, na czym nam zależy. Jest to trudna sztuka bo najczęściej potrafimy posługiwać się językiem oceniającym, krytykującym (np. źle, znowu popełniasz ten sam błąd). Przedstawienie przez nauczyciela tego co mu się podoba, a co nie, co lubi, czego nie lubi, na czym mu zależy, co jest dla niego ważne poprzez formułowanie wypowiedzi zaczynających się od słów: chcę, żebyś..., lubię kiedy..., zależy mi żebyś..., nie podoba mi się to i chcę żebyś o tym wiedział..., itd., na pewno jest jasnym komunikatem dla ucznia. Ukierunkowuje go na to, czego od niego oczekuje nauczyciel. Dialog to rozmowa dwóch stron, zatem nauczyciel również musi brać pod uwagę potrzeby i oczekiwania ucznia, nawet kiedy są one w sprzeczności z potrzebami nauczyciela. Tak więc nauczyciel musi być

dobrym słuchaczem, by wiedzieć jakie są potrzeby i oczekiwania ucznia. W języku osobistym nie chodzi o zmianę mówienia, lecz o zmianę budowania relacji. Zatem prawo do wyrażania siebie ma zarówno uczeń jak i nauczyciel.

Budowanie dobrej relacji między nauczycielem, a uczniem musi się opierać o zaufanie z obu stron. To zaufanie nie może być uzależnione czy też, wymuszone od posłuszeństwa ucznia. Ważnymi elementami w tym procesie są: autentyczne zainteresowanie, empatia, akceptacja, uznanie i poszanowanie, traktowanie z równą godnością obydwóch stron budujących relację. Musimy też pamiętać o tym, że w relacjach nauczyciel mistrz – uczeń ten pierwszy jest zarówno słuchaczem jak i rozmówcą. Okazuje zainteresowanie tym co mówi do niego uczeń, słuchając jest na tym skupiony. Dzieci poszukują dobrych wzorców, uczą się poprzez obserwację, naśladowanie i często wybierają sobie mentora – mistrza, z którym chętnie lubią przebywać, realizować różne zadania czy przedsięwzięcia. Dobra komunikacja z uczniem to bycie z nim w dialogu, a dialog zaś to jest zawsze spotkanie człowieka z człowiekiem. Tak więc zbudowanie dobrych relacji między nauczycielem a uczniem prowadzi do budowania relacji partnerskich, ma niebagatelny wpływ na proces nauki i poznawania świata przez ucznia. W sposób autentyczny prowadzi do postrzegania przez ucznia, nauczyciela jako mistrza, dzięki któremu zdobywa wiedzę, umiejętności, rozwija uzdolnienia w różnych dziedzinach nauki i sztuki. Młodzieżowe Centrum Kultury jako placówka wychowania pozaszkolnego z powodzeniem realizuje taki model relacji pomiędzy nauczycielem – instruktorem, a uczniem - wychowankiem.

Dobrym przykładem realizacji tych idei przez MCK jest organizowanie przez placówkę cyklicznych wstaw pod nazwą „Mistrz i uczeń”. W ramach tych wystaw prezentowane są prace artystyczne uczestników zajęć plastycznych jakie powstały w ciągu roku szkolnego lub na przestrzeni kilku lat. Oprócz prac uczniów prezentowane są również prace nauczyciela. Jest to tworzenie atmosfery ścisłej współpracy i partnerstwa w twórczości. Organizowanie cyklicznie takich wystaw jest moim zdaniem dobrą ideą, a w twórczości jest bardzo istotne ponieważ daje możliwość zaprezentowania wytworów młodych artystów szerszej publiczności: rodzinie, znajomym, kolegom, koleżankom z klasy, uczestnikom innych zajęć prowadzonych w placówce. Jest również okazją do zaprezentowania sylwetki prowadzącego zajęcia nauczyciela, jak również dorobku i drogi artystycznej autorów prezentowanych prac. Wszyscy pracownicy uważają, że organizowanie tego typu przedsięwzięć przynosi korzyści zarówno placówce jak i uczestnikom zajęć. Placówce, ponieważ jest formą promocji jej działalności w środowisku lokalnym, formą zachęcenia do udziału w zajęciach innych chętnych. Uczestnikom przynosi korzyść ponieważ, promuje ich twórczość, daje możliwość nabywania umiejętności radzenia sobie z wystąpieniami publicznymi, oraz radzenia sobie z oceną widzów i konfrontuje z oczekiwaniami twórcy i odbiorcy. Uważam, że taka forma prezentacji działalności plastycznej daje młodym ludziom niepowtarzalną szansę na zapisanie w swoim późniejszym dorosłym dorobku artystycznym pierwszych wystaw, które zorganizowano w naszej placówce, czego mamy przykłady w działalności artystycznej naszych absolwentów.

Opracowanie: Piotr Krupa

Literatura:

Artykuły z Portalu edukacyjnego Librus:

„Nawiązywanie relacji z uczniem jak uczynić pierwszy drugi siódmy krok” aut. Anita Mieloch Plumińska

„Komunikacja budująca relację” aut. Marzena Jasińska

[1](#) Portal Librus artykuł „Nawiązywanie relacji z uczniem jak uczynić pierwszy drugi siódmy krok” aut. Anita Mieloch Plumińska

[2](#) Portal Librus artykuł „Komunikacja budująca relację” aut. Marzena Jasińska